

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

87. Valignanus conversione[m] Sinarum suscipit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

si totidem adstarent numinibus. Peres honore perfunctus multiplici qui Magistratibus de more exhibetur, ab iis vultu præter morem humano & hilari iubetur semel iterumque accedere propius, erigiturque ad petendum fidenter quod optabat; is verò libello supplici in mensa Pucensij, (Præsidis scilicet) deposito, nihil se præterea rogare demissè respondit, quàm quod iis duobus postulati vnus Apographis inerat. Lecta sunt igitur ab iis non sine admiratione, quæsitumque ex eo cuiusnam scientiæ illo scripto Magistrum se profiteretur? diuinæ, respondit, ac rerum ad æternam animi salutem spectantium, vt post hanc vitam fragilem, & breuem, beata viuat immortalitate, iussit hic Præses illum summatim edicere, qui possèt ea felicitas parari; Exorsus Peres à puris atque illustribus rectæ naturæ principijs, quibus insisit Literatorum secta, Decalogum iis recitauit; tantumque placuit, vt Præses Sericum Damascenum statim eius collo circumdari iusserit, Magisterij eius insigne legitimum, & lætum omen Lusitanis, fore vt Christi lex susciperetur illie propensius, vbi eius Magister tantam nactus esset venerationem. Quæsitum inde ex eodem de ipsius libris, inspectaque, quos secum tulerat magna voluptate: post demum, an linguam Sinensem calleret? quod cum ingenuè negasset; qui possis igitur subdit Præses inter Sinas cum operæ pterio manere, si perpetuo ad verba singula sit tibi necessarius interpres? hoc nisi obstarer, dari tibi posset quod expetis. Minimè verò, infert externorum Iudex, vultu & verbis ferox, vetant leges Sinarum externos in regno aut degere aut vagos discurrere. Sic benignè ab alijs dimissus Peres, nec repulsam tulit, nec impetratam rem; sed dilatus quoad amplius de illa deliberaretur; iussit tamen in posterum tentasse, quod tunc honestè negatum est; intellectumque imprimis quanti esset aliquos in promptu habere qui Sinicè nossent; deinde non esse ab eiusdem rei petitione abstinendum, donec aliquem Deus aut Prouinciæ Magistratum, aut supremum Rectorem inflecteret ad concedendam nobis stabilem in regno mansionem.

Sic fortius in Sinas, & clam suis quoque Præsidibus Ioan. Bapt. Riberæ ingressus, hominis maiora quàm benè consulta desideria gerentis, anno 1568. sic post annos septem Christophori à Costa supplicatio reiecta à Quanceensibus Mandarinis, vixque ab iis auditus Ma-
caum repulsus est.

87.
Valignanus
conuersione
Sinarum sus-
cipit.

Huius magnitudinem operis destinabat Deus Alexandro Valignano, & Michaëli Ruggerio; Valignanus Iaponiam petens, dum Macai de more subsistit, tam multa de Sinis tam præclara audiuit, vt distraheretur incredibili gaudio, & dolore, hinc desperari in Sinas ingressus; illinc fiducia ingentis, Christum tanto imperio inferendi. atque vt erat magni, diuinis præsertim in rebus animi, & illos gerebat spiritus quos agendorum artollit, & acuit difficultas, suscepit hoc inter alia summi ad Dei gloriam momenti negotium, quod tentaret
idcirco

idcirco Xauerius vt Magistri Iaponiorum Sinæ ad Christum perducti, Iaponiam secum traherent vniuersam: in quo illum nec spes egregij operis, nec ardor pietatis egere, vt solet, in præmaturus impetus, & impatientiam morarum; lentatis, longisque consiliis cuius tandem quod nullis machinis perfici posse credebatur. Cæpit igitur in his quos regebat, querere homines iis præditos dotibus non modo quas Apostolicæ vbiq; exigunt functiones, sed potissimum inter populos doctrina, ingenio, & ciuilitate eximios; explorare deinde quos facilitate memoriæ, rotundique oris volubilitate ad Sinarum linguam natura formasset, visus ad hoc primùm idoneus Bernardinus de Ferrariis sed eo sic alibi occupato vt adesse Cocini ad discessum nauium non posset, locum eius suppleuit Michaël Ruggerius. Huic erat patria Spinazzola, regni oppidum Neapolitani, & Diocæseos Venosæ. Natus anno 1543. Pompilij appellationem ex Baptismo & nominalibus duxerat; anno ætatis vndetrigesimo, seculi 72. adlectus fuerat in Societatem, die Simoni, & Iudæ Apostolis Sacro; Doctoratus insignia in vtroque iure consecutus studio decenni; noménque tunc Michaëlis præ Pompilio adamarat. Exacto quinquennio, & curriculi Theologici nondum emensus dimidium, Indicam missionem ab Euerardo Mercuriano impetrauit, & quinque mensium navigatione Goam applicuit die cruci exaltatæ festo, cum Vlyssipone pridie salutatæ Deiparæ soluisset anno eius æui 78. Credita mox illi ora Piscaria, earum olim Xauerio rudimentum Apostolici ardoris. Linguam barbaræ gentis breui iam sibi fecerat expeditam, et si alioqui difficilem, cum à P. Rui Vincentio nostris in India præposito improuisus Cocinum iubetur redire, vt inde cum Præfecto Gama in Sinas solueret; erat iam Gama in prociectu ad vela; mare tunc ab ora Piscaria procellosum, tempus angustius quam vt naui Cocinum condicto pertingeret; terra itaque Deo & obedientiæ merito confusus id iter aggreditur & per aspera montium, barbarorum infidelium odia, & pericula latronum, Gamæ intra decimum quintum diem Cocini se sistit, & cum eo soluens, Macaum Iulio appellit anno proximè sequenti. Illic Valignani in Iaponiam profecti autographa monita cum legisset, exterritus est mole negotij ardui quam solus versare iubebatur, sed confirmauit titubantem, & profectus est singularibus præsidis Deus, ne crebris per triennium, & trimestres, desperandæ rei occasionibus succumberet.

Monebatur à Valignano vt linguam Sinensem tum vulgari, tum Mandarinæ dialecto, cum characteribus apprime condisceret. Dehinc vt se totum ad Sinarum morem, & specimen, ad cultum, & vrbaniates paulatim fingeret, quod non erat adeo operosum; sed de lingua & characteribus, passim labor inanis iactabatur, nec à tam longinquis initiis exitum vnquam habiturus; & percontabantur alij per iocum ecquid in hanc lucem iam venissent Sineses illi fortunati quos esset Ruggerius suis concionibus ad Christum perducturus? sustentabat eundem nihi-

88.

Ruggerius
Sinæ ingres-
sus, sui sper-
tum præbet.